

ESQUERRA

REDACCIÓ:

Màrtirs de Jaca, 9

SUBSCRIPCIÓ:

1'75 pts. trimestre

ANUNCIS: Preus convencionals, segons tant el nombre i número d'insercions.

ANY III - NÚMERO 100

OLOI, 16 DE MAIG DEL 1936

PREU 15 cèntims

L'Escola puntal de la República

per J. FÀBREGA

No hi ha arma més eficaç i noble que la de la cultura per a afiançar-la, robustir-la i solidificar-la. Prou que n'estan assabentats els rectors de les organitzacions estatals, d'aquesta veritat, i els enemics dels règims lliberals i demòcrates, també. I lluiten aquests últims per a sostenir la seva escola confessional, caduca, de pretensions unilaterals. Escola d'horitzons limitats a la qual és degut l'ominós temps mitgeval, i no sols aquell temps vergonyós és fill de les fosques escoles sectàries, cares i tendencioses (jesuítiques i hipòcrites) sinó que el malestar actual ve dels mateixos principis empeltats a les ments dels educants d'aquells col·legis; principis mancats de tota ètica humana i mancats també de tota norma social. L'arrelament i consolidació de les *castes* és el principi fundamental dels col·legis confessionals espanyols. Principis morals, filosòfics i religiosos propis dels segles vergonyosos de l'Edat Mitjana, tenen el seu assentament en aquestes institucions dignes de tot despreci i menyspreu. Cares de preu (els pobres en són indignes) i de conseqüències morals i socials i culturals punibles. El despotisme més desenfrenat és nota en els estats precisament on més joc exerceixen les escoles conventuals. Els països quines escoles funcionen sota el lema de «Dios Patria y Rey» són els més atrassats països. L'educació moral està al nivell que ens indiquen els fets que, sense ressenyar, nomenarem solament: explotació indigna del poble per les classes privilegiades; jornals de fam als obrers; persecusions, emprisonaments i assassinats alevosos als enemics polítics dels polítics usurpadors del Poder que el poble els negava; enfosquiment de les consciències per infiltració de principis que presentant-los com si fossin religiosos no són altra cosa que fanatitzants. Baixesa de principis (egoisme), baixesa d'ideals (fanatisme i ignorància), despreci als humils que ells han creat i caritat als pobres que conserven per pur esperit de vil paràssit.

Aquesta és la veritat. Aquests són els fruits que ens ha produït l'escola de classe, l'escola confessional, única que ha tingut fins avui ací a Espanya l'egemonia en ço que fa referència a educació de les joventuts. És inútil que pretengui aquesta gent innoble falsejar la veritat; seran inútils els seus escarafalls i plany de bella divorciada: els fruits són més que podrits: són verinosos. Abaix l'egoisme despreciable! Abaix el verí criminal infiltrat al cor dels vostres deixebles i traduït en crims que reguen amb sang dels fills del poble els carrers de les ciutats! Visca l'Escola única, laica, gratuïta i obligatòria! Ja no podreu, ara, afusellar Ferrer! Per damunt dels vostres privilegis i fanatismes reviu Costa amb el seu crit de «Escuela y Despensa».

* * *

L'Escola puntal de la República serà, doncs, la de l'article 48 de la Constitució del 31. L'escola de l'Estat. L'Escola única, gratuïta, obligatòria i laica. L'escola que no vol castes ni les propugna: al contrari, que tendeix a destruir-les. L'escola basada en ideals purs de solidaritat humana, que rebutja tot privilegi de sang i que tendeix a desenvolupar en tots llurs educants els hàbits nobles d'activitat i mutu auxili. L'escola que selecciona sense tenir cura del bressol. Perquè és una negació de tota justícia, ètica i religió l'apreciar un individu solament pel seu naixement.

Es la cultura en el seu més ample sentit que deu afermar la República, i l'afermarà. Estem segurs que ja cap més professor d'Universitat podrà repetir: «Tot pensament viu ofegat». Ni aquest altre: «El que és humiliant és que en les esferes superiors es desprecia el saber, l'experiència i el treball dels professors.» No; el «som miserables i ignorants» acabarà per voler de la República i per pròpia necessitat de vida. El 45 per cent d'analfabets es reduirà i aptes els homes per a refusar tota coacció i amenaça quedaran lliures de les urpes dels perversos i es donaran compte aquests que el descuit més gran que tingueren els seus avant-passats fou el no haver cremat Gutenberg, el més digne dels mortals i al qual la Humanitat és deutora de reconeixement etern i sincer.

Ja no és possible el retrocés. Els crits de joia dels infants alliberats dels falsos prejudicis inculcats per l'escola confessional i novament indagats per la vertadera escola única, ofegaran els plans dels desprecials fins a fer-los inoïbles per ells mateixos. Per dignitat humana deu ésser així, i serà!

Amor propi

del llibre «Diccionari Filosòfic»,
de Voltaire

Un captaire dels voltants de Madrid, demanava noblement almoïna; un transeünt li digué: «¿No us en doneu vergonya de tenir aquest ofici infamant, quan podríeu treballar?» — Senyor — va respondre el mendicant —, jo us demano diners, i no pas consells.» I li girà l'esquena amb tot l'orgull de la dignitat castellana. Era un altiu captaire, aquell senyor, i la seva vanitat es feria amb poca cosa. Ell demanava almoïna per amor d'ell mateix, i no sofria la reprimenda per un altre amor d'ell mateix.

Un missioner, viatjant per la Índia, trobà un faquir carregat de cadenes, nu com un simi, ajegut bocaterrosa, i fent-se fuetejar pels pecats dels seus compatriotes els hindús, els quals li donaven algunes monedes del país. «Quin renunciament d'ell mateix!» — deia un dels espectadors. — «Renunciament de mi mateix! — respongué el faquir; — heu de saber que si em faig fuetejar en aquest món, és tan sols per tornar-vos-ho en l'altre, quan vós sereu cavall i jo cavaller.»

Aquells que han dit que l'amor de nosaltres mateixos és la base de tots els nostres sentiments i de totes les nostres accions han tingut molta raó, tant a la Índia, a Espanya, com en tota la terra habitable; i de la mateixa manera que no escrivim per provar els homes que tenen una cara, tampoc és necessari provar-los que tenen amor propi. Aquest amor propi és l'instrument de la nostra conservació: s'assembla a l'instrument de perpetuar l'espècie: és necessari, ens és car, ens fa plaer, i cal encobrir-lo.

Palau de les Mitges

Gran stock en mitges i mitjons
a preus baratíssims

Bellaire, 6. (Davant Farmàcia Cardelús)